

EDITORIAL

Nagaalingasaw nga kabutigan kag mapintas nga pasismo ni Duterte

Sa nagtaliwan nga mga semana, wala sang huya si Duterte kag iya mga pasistang kahimbon sa pagtiko sa kamatuoran sa mala-ut nga tuyo nga samaran ang Partido kag rebolusyonaryong kahublagaan. Isa ini ka desperadong tuyo nga hatagan-rason ang labing mapiguson nga mga tikang para tapnaon ang pagbato sang pumulu-yong Pilipino sa iya paghinari nga tiraniko kag terorista.

Una, buang nga gin-asukar niya ang Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga kuno amo ang sa likod sang pagmasaker sang siyam nga mangunguma sadtong Oktubre 20 sa Sagay, Negros Occidental nga nagahimud-os para sa ila kinamatarung sa duta. Daku ini nga katon-tohan bangud antes sini ginpakamalaut sang Armed Forces of the Philippines (AFP) ang mga mangu-nguma nga kuno tagasuporta sang BHB. Nagapanghugas sang duguan nga kamot si Duterte sa atubang

sang nagatambak nga ebidensya nga ang brutal nga pagpatay kahimuan sang mga paramilitar nga SCAA nga ginayuyan sang AFP. Ginsundan pa ang makasiligni nga masaker nga ini sang pagpatay sang mga ahente sang estado sa abugado sang mga pamiya sang mga biktima.

Sini lang, pilit nga ginalaragway ni Duterte ang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) kag Bagong Hukbong Bayan nga

"Kasinungalingan..." halin sa pahina 2

Phil. Marines, nag-angkon madamu nga kaswalti sa BHB-Sultan Kudarat

BAYNTE'Y OTSO nga suldado sang Marine Battalion Landing Team 2 (MBLT 2) ang nalista nga patay sa mga atake sang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Sultan Kudarat halin Septyembre tubtub Oktubre.

Sadtong Oktubre 14, alas-9 sang aga sa Barangay Batangbagras, Palimbang, Sultan Kudarat, ginlambatan sang mga Pulang hangaway ang 3rd Marine Company Reconnaissance Group-Marine Brigade Special Unit. Naglabot sang 15 minutos ang inaway nga ginkamatay sang pito ka suldado. Hilway nga nagatras ang BHB.

Makalipas ang 30 minu-

"Sultan Kudarat..." halin sa pahina 3

"Kabutigan..." halin sa pahina 1

kontra-Lumad sa isa ka malaut nga kampanya sang pagpanamad. Tu-man kadamol sang guya sang AFP, mga bayaran nga traidor sa mga Lumad kag mga tinawo ni Duterte nga ara sa unahan sang kampanya nga ini. Ang matuod, ang AFP ang todo-todo sa pag-atake sa mga Lu-mad sa tuyo nga piliton sila nga isurender ang ila dutang ansestral para dambungon sang mga daku nga plantasyon kag minahan.

Gusto ni Duterte nga samaron sang panimuot ang pumuluyo sa pag-atake niya sa BHB, ang matuod nila nga hukbo nga lubos nga na-gaalagad sa ila. Malaut ang han-dum ni Duterte kag sang AFP nga waskon ang paghiliusa sang BHB kag sang masang anakbalhas. Gus-to niya nga dingutan ang masa sang moral nga rason nga magde-pensa batuk sa armadong pag-pangtapna, pagpamigos kag pag-panghimulos.

Kadungan sang kampanya nga ini, liwat nga ginduso ni Duterte ang kaso para ideklarar kag mar-

kahan nga "terorista" ang PKP kag BHB. Pagagamiton ini agud labing istriktuhan ang nagkalainlain nga mga pwersang oposisyon nga gina-siling sang AFP nga likom nga ka-himbon sang PKP sa gin-imbento nga istorya nga "Red October".

Padayon ang pagtinguha ni Duterte nga tapalan ang Partido agud palawigon kag palaparon ang layi militar nga subong nakapataw sa Mindanao. Nagadali-dali siya nga ipataw ini sa bilog nga pungsod agud pat-uron ang resulta sang eleksyon sa Mayo 2019 kag siguru-hon ang kontrol sa kongreso kag proyektong pederalismo para ma-kapalawig pa siya sa poder.

Ang kampanya sang pagbato ni Duterte sang mga daku nga kabu-tigan kontra sa rebolusyonaryong kahublagan katuwang sang todo-todo nga gera sang pagpangtapna sa idalum sang Oplan Kapayapaan. Isa ka brutal nga todo-gera ang ginahimo sang AFP sa kaumhan gi-natampukan sang lapnagon nga pagpamatay, tortyur, pag-aresto kag pagkulong kag iban pang mga

abuso militar kag paglapas sa tawhanong kinamatarung, kag mga daku nga operasyong kombat nga ginasuportahan sang mga kanyon, helikopter kag *drone* nga may ayu-da kag direktang adbays sang mi-litar sang US.

Agud magtuga sang ilusyon sang kadalag-an, linibo nga ma-ngunguma ang ginatiplang kag gi-naparada bilang "nagsurender nga mga NPA". Pero baliskad sa katu-yuan sang AFP, nagapalapit ang mga biktima nga ini sa BHB agud ireklamo ang mga pagpang-abuso sang militar, magpangayo sang hustisya kag nagasuporta sa huk-bong bayan.

Sa nagtaliwan masobra duha ka tuig, nagdagsa ang basura sang mga daku nga kabutigan ni Duter-te. Wala-kataka si Duterte sa paggamit sang iya poder kag pag-patuyang sa ginatos ka bilyong pi-so nga kwarta sang banwa sa pag-imbento sang pantastikong mga istorya.

Gamit niya ang pasistang doktrina sang Mga Daku nga Ka-butigan ni Hitler: Liwat-liwaton ang kabutigan tubtub ini mapati-han nga kamatuoran; kag kon labi nga daku ang kabutigan, mas maayo, bangud sin-o ang magpa-minsar nga may gago nga magahi-mo sang daku-daku nga pagpang-tiko sa kamatuoran.

Sampat gid ang amo nga takti-ka kay Duterte nga dilaan, mahig-ko ang bibig, gutom sa atensyon kag uhaw sa dugo nga pasista. Sa idalum sang iya pagginahum, mas daku kag mas maitom ang kabuti-gan, mas mahigko kag mabaho ang mga ginatago nga likom. Pero bi-san ano kadaku ang mga ilusyon kag paltik nga drama nga ginadi-hon ni Duterte, napaslawan siya nga pungan nga magsungaw ang nagaalingasaw nga mga sikreto sang iya garuk nga pagginahum.

Sunud-sunod ang mga wala unod nga istorya nga nagaserbi nga pangtabon sa naganaknak nga nagaharing sistema kag kagarukan sang iya rehimen. Lunsay mga da-

ANG Bayan

Bol. XLIX No. 21 | Nobyembre 7, 2018

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray at Ingles. Ol Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

[instagram.com/sine.proletaryo](https://www.instagram.com/sine.proletaryo)

[@prwc_info](https://twitter.com/prwc_info)

[fb.com/groups/prwcnewsroom](https://www.facebook.com/groups/prwcnewsroom)

cppinformationbureau@gmail.com

Nilalaman

Editorial: Nagaalingasaw nga kabutigan kag mapintas nga pasismo ni Duterte	1
Marines, nag-angkon sang kaswalti	1
Pinakadaku nga kabutigan ni Duterte	4
Abugado sang Sagay 9, ginpatay	5
Kriminal sa Sagay masaker, natumod na	6
Militarisasyon sa Samar, ginpamatukan	7
Ka mpanya kontra usura sa Capiz	8
Protesta batuk sa layi militar	9
Rali sang mga paramilitar, ginkundenar	9
Rebolusyonaryong hilikuton pangkultura	10
Pagpanday sang Partido sa Peryo	11
Pondo sa paniktik sang rehimen	12
Kriminalidad sang mga pulis	13

Ang *Ang Bayan* ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

ku nga palabas ang iya kuno "gera kontra-droga", "gera kontra-korapsyon", postura nga anti-US, maki-kahilwayan kag maki-kalinungan.

Nagasalimuang si Duterte sa paglaum nga lubos niya nga mapapati ang pumuluyong Pilipino sa tuga niya nga ilusyon kag drama. Maathag na sa pumuluyo nga si Duterte ang hari sang tanan nga sindikato sa droga, utok sang korapsyon, nagaikog-ikog sa US, traidor sa banwa, bentador sang pungsodnon nga kahilwayan kag numero uno nga pasista.

Nagasalimuang si Duterte sa paglaum nga mapahipos o makugmat niya ang pumuluyo sa iya pagbinutig kag pagwaswas sang kalakasan sang estado. Daw samad siya nga plaka sa pagdeklarar nga pulbuson niya ang BHB paglab-ot sang katung-anan sang 2019, pagkatapos nga mapaslawan ang una nga deklarasyon nga lutuson ini antes matapos ang 2018. Ang matuod, padayon nga nagasulong ang armadong paghimakas sa bilog nga pungsod.

Sa atubang sang nagasingki nga krisis sa ekonomya kag pangabuhian, pabug-at nga buhis kag iban pang paantus nga polisiya, burukrata-kapitalistang korapsyon, imperyalistang pagpasilabot kag pagpaantus, krimen kag narko-pulitika, kag labing mapintas nga armadong pagtapna sa idalum sang rehimeng Duterte, labi nga nagadamu ang nagganyat nga magpasakup sa nagakalainlain nga dagway sang paghimakas.

Wala nalingkang ang determinasyon sang pumuluyong Pilipino nga maghimakas para tapuson ang tiraniya kag terorismo ni Duterte. Wala sila nangluya, kundi labi pa nga nagapukaw nga baktason ang dalan sang armado nga rebolusyonaryong pagbato. AB

tos, ginkanyon ang militar ang natabuan sang ambus nga naghalit a kaugalingon nga tropa nga wala maghalit sa lugar. Makaligad ang duha ka semana nga *rescue and retrieval*, naglab-ot sa 35 bangkay sang suldado ang narekobder.

Maluwas diri, ginkumpirma sang BHB-Far South Mindanao Region (FSMR) nga 21 suldado sang MBLT 2 ang napatay sa Barangay Sangay, Kalamansig sa magkasunod nga atake sang BHB batuk sa mga suldado sadtong Septyembre 16-18 (*Basahon ang Ang Bayan, Oktubre 7, 2018.*).

Ang ginpasingki nga kampanya militar sang MBLT 2 nagatuyo ng hawanon ang lugar para sa liwat ng pagsulod sang malaparan nga operasyon pagpangtroso sang DM Consunji Incorporated. Masobra duha ka tuig na nga nauntat ang operasyon sang kumpanya bangud sa mabakod nga pagbato sang pumuluyong Lumad kag sa armadon kampanya sang BHB batuk diri.

Suno pa sa BHB-FSMR, mahimo nga mas daku pa ang numero sang kaswalti sa kubay sang militar bangud sa ispontanyo nga pagbato sang mga Lumad nga Dulangan-Manobo batuk sa DMCI kag MBLT 2.

Ginhugyaw sang mga Lumad nga Dulangan-Manobo ang kapaslawan sang kampanyang militar nga nagatuyo nga hatagan-proteksyon ang mapanghalit nga negosyo sang mga Consunji. Padayon ang ila pagsuporta kag pagpasakup sa punitibong aksyon batuk sa DMCI kag mga pasistang protektor sang kumpanya.

Quezon. Madinalag-on ang ginlunsar nga kontra-atake sang BHB-Quezon bstuk sa tropa sang 92nd IB sa Sityo Tiklupan, Umiray, General Nakar sadtong Oktubre 27, alas-9:49 sang aga. Duha ang patay kag tatlo ang grabe nga napilasan sa mga suldado samtang

wala sang nahalitan sa kubay sang BHB. Naglawig ang linupok sang 20 minutos.

Halin pa sang Mayo sige-sige nga ginaatake sang batalyon-kadaku nga pwersa sang 2nd ID ang General Nakar, nga naghalit sa mga mangu-nguma kag tumanduk nga Dumagat kag Remontado sa lugar.

Camarines Sur. Gin-isnayp sang BHB ang nagaoperasyon nga pwersa sang Bravo Coy sang 83rd IB sa linderero sang Mainit kag Sooc, Bato, Camarines Sur sadtong Oktubre 22, alas-4:40 sang hapon. Napatay diri ang kumander sang yunit ng si 2Lt. Jayson Frederick Pasco. Isa pang suldado ang napilasan.

Matapos ang hitabo, dumagsa ang dugang nga pwersa sang 83rd IB nga naglab-ot sang isa ka kumpanya agud lagson ang BHB sa lugar. Masobra isa ka semana ang ginlabot sa todo nga operasyon militar sa pila ka barangay sang Bato. Suno sa Edmundo Jacob Command,"... bangud nahibal-an sang masa nga makatarungan kag para sa ila ang ginapakigbato sang mga kaupod, hilway kag nakamentenar ang mga kaupod sa lugar sa pihak sang ginhimo nga operasyong dumog sang mersenaryong suldado."

Negros Oriental. Halos magkasunod nga gin-atake sang BHB-Negros Oriental ang duha ka kampo sang Regional Mobile Force Battalion (RMFB) 7 sang Philippine National Police sa Guihulngan City sadtong Oktubre 30.

Ginpalukpan sang mga Pulang hangaway ang detatsment sang mga pulis sa linderero sang mga barangay sang Balugo kag Hinakpan, alas-1i sang aga. Kadugan sini, gin-atake man ang hedkwarters sang RMFB 7 sa Sityo Bulado. Isa ka pulis ang grabe nga napilasan sang operasyon nga ini. AB

Mga pinakadaku nga kabutigan ni Duterte

1 “Gera kontra-droga”

“Indi ko gusto ang droga,” deklarasyon ni Duterte. Pero, ang matuod, si Duterte mismo subong ang pinakahari sang tanan nga sindikato sa droga. Kumpadre niya ang isa sa pinakadaku nga *druglord*, si Peter Lim. Masobra 20,000 na ang ginpatay sang iya mga pulis kag *death squad*, lakip ang ginasingling nga lider sang sindikato sa Visayas (Espinsa) kag Mindanao (Parojinog). Gingamit niya ang “gera kontra-droga” agud paluhuron ang mga sindikato. Gintarget ni Duterte ang mga lokal nga nagahimo sang shabu kag ginkontrol ang ismagling sini. Nabuyayag nga sadtong Mayo 2017, imbwelto ang iya anak (Vice Mayor Pulong Duterte sang Davao City) kag umagad (Mans Carpio, bana ni Sara) sa pagpasulod sang masobra P6 bilyon nga kantidad sang shabu halin sa China. Ginatantya man nga 1.6 tonelada o P11 bilyong shabu ang nakasulod sa pungsod sadtong Hunyo. Sa baylo nga pahalinon, ginpadyaan pa sang mas mataas nga pusisyon sa gubyrno si Isidro Lapena, ang puno sang Bureau of Customs na “nalusutan” sang shabu. Sa baylo nga ikulong sa Bilibid, ang nauna nga “nalusutan” nga hepe sang Customs nga si Nicanor Faeldon ginahimo nga pinuno diri.

2 Pagsalakay sa Marawi

Lima ka bulan nga ginbomba ni Duterte ang Marawi City sadtong Mayo-Oktubre 2017 para kuno pulbuson ang grupong Maute. Ini sa pihak sang tan-yag sa ang mga lider Moro kag relihiyoso nga magpatunga kag ipaagi sa sugilanon ang pagresolbar sa armadong pag-alsa. Ang matuod, ginpulbos ni Duterte ang syudad para pat-uron nga wala sang mabalikan ang mga residente, dambungon ang ila mga propyedad kag hugakumon ang mga bentaha sa rekonstruksyon sini. Nagaunahay ang mga nagaribalan nga burgesyia kumprador sa mga pinakadaku nga kontrata. Nabuyagyag diri ang anomalya nga lakip sa mga nakakuha sang pinakadaku nga kontrata amo ang pamilya ni Bong Co, personal nga tinawo ni Duterte. Sini lang nga Oktubre 31 nadayon ang “groundbreaking” o pormal nga pagbukas sa Marawi City para sa mga daku dumuluong kag lokal nga kapitalista makaligad ang halos isa ka tuig nga negosasyon sang ila mga kumpanya sa hubon Duterte. Pero masobra 214,000 residente pa sang Marawi ang wala pa gintugutan nga makauli. Samtang, gin-umpisahan na ang pagpatindog sang isa ka kampo militar sa sentro mismo sang syudad, sakup ang anay komersyal kag residensyal nga mga lugar.

3 Boracay

Sa ngalan sang “paglimpyo” sa Boracay, ginpasara ni Duterte ang isla kag ginpataw daw layi militar kagamhanan sang militar kag pulis para palayason ang magagmay nga negosyo kag mga residente sini agud hatagan dalan ang mga ginapaburan niya nga negosyante. Lakip diri ang konstruksyon sang isa ka casino sang isa ka negosyante nga Tsino kag pabalay sang pamilya Villar. Para tabunan ang sunud-sunod nga pagsungaw sang mga anomalya, ginapabugal ni Duterte nga “ipanagtag” niya ang bilog nga isla sa mga tumanduk diri. Sadtong Oktubre 24, wala pa sang walo ka ektaryang duta ang kuno ginpanagtag sa 44 pamilyang Ati.

Sadtong Oktubre 26, liwat nga “ginbuksan” ni Duterte ang isla sang Boracay makaligad ang anum ka bulan nga “paglimpyo” diri. Sadto naman nga Oktubre 31, nangin maathag ang gamit-militar sang isla sang gin-anunsyo sang Philippine Coast Guard ang konstruksyon sang isa ka P30 milyong radar sa Mt. Luho, Barangay Balabag agud pungan kuno ang pagsulod sang mga terorista sa isla. Ang matuod, ang nasambit nga radar kabahin sang sistema sang mga radar nga ginhatag sang Japan sa Pilipinas agud bantayan ang Sulu Sea kag Pacific Ocean. Magasugpon ang sistema nga ini sa daan na nga ginlatag nga sistema sang mga radar sang US halin Sulu Sea kag Palawan para tumbasan ang militarisasyon sang China sa kadagatan sang Pilipinas kag South China Sea.

4 Postura nga anti-US kag maki-independyente nga polisiya pangluwas

"Bayaan ko na ang US," proklamasyon ni Duterte sa atubang sang mga upisyal kag negosyante sang China sadtong 2016. Sadto pa man, ang ticalon nga ini nakabalay na sa paghugakom sang mas daku nga pondo para sa AFP kag kaugalingon niya nga engrandeng mga plano. "Pera-pera lang," ang mas damlag pa niya nga pahayag.

Ang matuod, nagalagas si Duterte sa US sang mas modernong kagamitan militar pareho sang ginpromisa niya sa AFP. Wala magdugay, sa pagpungko sang pareho niya nga ultra-Tuo nga President Trump sang US, liwat niya nga ginapalig-on ang "tubtub buhi nga pag-abyanay" sang neokolonyang Pilipinas sa imperyalismong US. Ang "gera sa Marawi" ginpaggwa ni Duterte nga pagbato sa "kontra-terorismo" para isalaming ang wala pulos nga gera sang US, hatagan dalan ang pagpasilabot sang militar sini kag makakuha sang bag-ong mga armas halin sa higanteng pondo sini para sa "overseas contingency operations". Sang ulihi, gintukod sang US ang Operation Pacific Eagle-Philippines para payungan ang nagapasingki nga interbensyon militar sini sa pungsod kag nagapadaku nga presensya sang mga tropa sini sa sulod kag kalapit nga teritoryo sang Pilipinas. Pagdeklarar ni Duterte nga "terrorista" ang PKP kag BHB bilang pagsunod sa kumpas sang US kag kuhaon ang ayuda sang US kontra-gerilyang gera sang AFP.

Nagtuga sang daku nga gahud si Duterte nga igasulong ang nagakaugalingon nga polisiya pangluwas. Isa ini ka daku nga panabon sa pagtraidor sa pungsodnon nga kahilwayan sang pungsod. Pagpabut-yag lang ini sang kahandaan nga mangin sunud-sunuran sa iban pang imperyalistang gahum. Partikular nga nagayaob si Duterte sa China para makuha ang ginahandum ng binilyong dolyar nga pautang nga mataas ang interes kabaylo sang pagbalewala niya sa kadalagan sang pungsod sa Arbitral Tribunal nga nagakilala sa kinamatarung sang Pilipinas sa mga isla kag iban pang pormasyon nga kalupaan sa South China Sea. Nagsulod siya sa kasugtanan para sa Joint Exploration nga nagsurender sang eksklusibong kinamatarung sang Pilipinas sa manggad sa dagat, langis kag iban pang mineral sa teritoryo nga kadagatan sang pungsod.

5 Kontra korapsyon

"Bisan isa ka piso, wala ako sang ginkawat sa gubyerno." Ini ang permi nga ginapabugal ni Duterte para hambalon nga wala sang korapsyon sa iya rehimen. Ini sa pihak sang pagkabuyagyag sang ginatus-gtos ka milyon sa mga *bank account* nga uyat niya kag sang iya anak nga si Sara. Bisan ang iya pabugal nga siya isa ka "simpleng tawo" lang madugay na nga natabunan sang luho kag grandyoso nga mga bakasyon, pagguwa kag paglugayawan sang mga pamilya.

Labaw diri, wala pulos ang iya promisa nga magapahalina siya sang iinibo nga upisyal sang gubyerno kon makasimhot siya sang "anuman nga bahin" sang korapsyon. Sa ngalan sang kampanya nga ini, ginsipa niya sa pwesto ang mga tinawo sang anay rehimenang Aquino para ipwesto ang kaugalingon niya mga tinawo. Nagbaylu-baylo sang pwesto ang mga ginapaboran niya nga kadugo, abyan kag kaalyado. Wala ginkasuhan sa mga ginpahalina niya nga mga upisyal, kag pila pa sa ila ginbutang sa mas mataas nga pwesto.

6 "Mass surrender"

Lampas 4,000 na kuno nga Pulang hangaway sang BHB ang "sumurender" kag "nagbalik-loob" na sa reaksyunaryong estado halin 2017. Kabahin ini sang taktikang saywar sang militar para paggwaon nga nagaluya na ang armado nga rebolusyonaryong kahublagaan. Lampas katama ang numero nga ini kon igabase sa kaugalingon nga kwenta sang AFP, nga sa umpisa sang 2018 nagsiling nga "ara sa 3,800" na lang kuno ang katapu sang BHB. Ang matuod, ang daku nga mayorya sang ginasiling nga "nagsurender" amo mga sibilyan nga natiplang, ginpahug kag gin-ipit sang AFP. Madamu sa ila ang ginaobligar nga "sumurender" para "limpyuhan" ang ila mga ngalan sa pihak sang wala sang kaso o ebidensya batuk sa ila. Madamu nga kaso nga ang mga tawo gintipon para hatagan kuno sang ayuda, kag nagakakibot lang nga sila gali ginapaggwa nga "sumurender".

7 Red October

Nagabalanggi man nga istorya ang gin-umpisahan ni Duterte kag mga upisyal sang AFP kaangut sa padihut kuno sang PKP nga Red October, ang labing ulihi nila nga tuyo para hatagan rason ang pag-arangkada sang pagpang-ipit sa lehitimo nga organisasyon kag alyansa kag ila mga hublag protesta. Bangud sa grabe kawad-on sang wala unod sini, napilitan ang AFP nga ideklarar ini nga "napaslawan" antes pa man magtapos ang Oktubre. Ang matuod, napaslawan ini nga tugahon ang anti-komunista nga istorya sa sulod sang mga eskwelahan, pabrika kag komunidad, amo man sa publiko sa pangkabilugan, nga ginalauman sini nga magamit nga tapalan para sa grabe pa nga pasistang padihut. Anuman nga malisyoso nga pag-angut sang mga welga, bungkalan, protesta kag iban pang paghulag sa Red October madasig nga nahuksan bilang tuyo nga himuon nga ligal ang armadong pagpanalakay sa mga nagapasakup diri. Ginagamit man ini sang rehimen para tabunan ang salabton sini sa makasiligni nga mga krimen, pareho sang pagmasaker sa siyam ka mangunguma sa Sagay City. **AB**

Abugado sang Sagay 9, ginpatay

Isa sa mga abugado nga nagabulig sa pag-angkon sang hustisya sa masaker nga natabo sini lang sa Sagay City, Negros Occidental, ang ginluthang kag napatay bandang 10:50 sang gab-i sadtong Nobyembre.

Ginluthang sang mga di-kilala nga lalaki kag nag-angkon sang tatlo nga igo sang bala si Atty. Benjamin Ramos, *secretary general* sang National Union of People's Lawyers (NUPL)-Negros, sa atubang sang isa ka tiyangge sa Barangay 5, Kabangkalan City, Negros Occidental. Patay na siya sang dalhon sa malapit nga Holy Mercy Hospital sa nasambit nga syudad.

Suno sa NUPL, si Ramos ang ika-34 nga abugado nga ginpatay sa idalum sang rehimeng Duterte. Isa siya sa una nga nagtabang sa mga biktima sang minasaker nga mangunguma sa Hacienda Nene, Sagay City.

Isa man siya sa mga tagapundar sang NUPL kag nagserbi nga abugado sa madamu nga mangunguma kag mga katapu sang nagkalainlain nga progresibong organisasyon. Nagtingog siya nga abogado para sa "Mabinay 6", nga ginaakusahan imbwelto sa isa ka engkwentro sa tunga sang AFP kag BHB sadtong Marso.

Antes ang pagpatay kay Ramos, lakip siya sa ginpaggwa nga listahan sang pulisya nga protektor sang kuno sang mga rebelde kag mga nagagamit sang droga. Kabahin ini sang kampanya sang pagpanamad sang estado sa mga tagapangapin sang tawhanong kinamatarung.

Samtang, isa pa sa mga nagatingog nga abugado sang Sagay 9, si Atty. Katherine Panguban, ang ginkasuhan sang himu-himo nga kaso sang kidnapping sa isa ka 14-tuig nga bata nga nakaluwas sa masaker.

Pagpatay. Wala sang kaluoy nga ginpatay sang lokal nga grupo sang paramilitar nga Dios Uno ang duha ka mangunguma sa Sityo Canggabok, Barangay Nagbinlod, Sta. Catalina, Negros Oriental. Sakay sang motor-siklo sanday Apolinario Diosana kag Temestokles Seit Jr. Sang abangan kag luthangon sila sang mga myembro sang grupo. Ang Dios Uno

gintukod sang Sta. Catalina-PNP agud magbulig sa ila kampanya "kontra-insurhensya".

Ginluthang kag napatay sang mga di-kilala nga lalaki si Danny Boy Bautista, 31, katapu sang Nagkahiusang mga Mag-uuma sa Suyapa Farms (NAMASUFA) sa Compostela Public Market sa Compostela Valley sadtong Oktubre 31.

Si Bautista aktibo nga katapu sang NAMASUFA kag kabahin sa nagapadayon nga welga sang mga mamumugon sang Sumitomo Fruits Corp. (Sumifru) Philippines para ipamilit ang pag-untat sang kontraktwalisasyon.

Pangpangluthang. Bandang alas-7 sang aga sadtong Nobyembre 5, ginluthang sang mga gwardya sang agalon nga mayduta si Aboy Mandaget, 10 ka tuig nga bata ngata Lumad, sa Barangay Kawayan, San Fernando, Bukidnon.

Suno sa Kalumbay Regional Lumad Organization, hinali nga dumagsa ang 20 armadong gwardya sa duta nga ginabungkal sang mga Lumad para tamnan sang humay. Nagsugod nga samaron sang mga gwardya ang mga pananum, gani nagbarikada ang mga Lumad sa ila talamnan. Gilayon sila nga ginpalukpan sang mga gwardya. Suno sa mga saksi, isa ka ginkilala nga si "Totung" ang nagluthang kay Mandaget sa tiil. Gilayon nga gindala ang bata sa ospital.

Pagpang-ipit. Dalayon nga ginhalin sa pungsod si Sr. Patricia Fox, isa ka madre nga Australyana nga ginpuntirya ni Rodrigo Duterte bangud sa malig-on nga pagdampig niya sa mga ginapigos kag ginhimuslan sang rehimeng US-Duterte.

Luwat kay Fox,

ginpunggan man sang rehimeng Duterte ang pagsulod sa pungsod sang isa kilala nga Italianong kritiko, si Giacomo Filibeck, kag isa pang Australyano, si Gill Hale Boehringer, subong nga tuig. Kabahin ini sang kampanya sang rehimen batuk sa mga kritiko sini, Pilipino man ukon dumuluong.

Sadto man nga Oktubre 25, nakabaton sang sulat ang Salugpongan Ta' Tanu Igkanugon Community Learning Center, Inc. sang Talaingod, Davao del Norte halin sa bayaran nga mga datu kag paramilitar nga Alamaranga nagmandu sa mga titser kag estudyante halinan ang 19 buluthuan nga Lumad. Gingamit nila si Datu Guibang nga subong uyat sang AFP para pahugon ang mga pamilyang Lumad sa erya. Nagpamahug man ang mga elemento sang militar nga pagarestuhon si Datu Doloman Dausay, kilala nga lider sa ila komunidad.

Padayon man ang pagbuhos sang pwersa sang pulisya sa Light Industry and Science Park (LISP) 2 sa Calamba City, Laguna agud ipiton kag pwersahon ang nagapiket nga mamumugon sang SMT-Philippines. Halos 40 adlaw na sila nga nagaprotesta sa atubang sang pabrika.

Makapila ka beses na nga ginaabangan sang pulisya kag mga gwardya sang LISP 2 ang suporta nga pagkaon kag gamit para sa mga mamumugon.

Gintukod sang mga mamumugon ang ila piket makaligad nga ginsara ang pabrika sa Calamba City sadtong Oktubre 1 samtang nagapakignegosasyon sila sa maneydsment sang kumpanya. Ang gulpe nga pagsara indi bangud nagakaputo ang kumpanya kundi para likawan ang negosasyon sa unyon. Ang

SMT-Philippines kilala nga

suplayer sang Epson kag Toshiba.

Pagdukot. Sa Compostela Valley, gindukot sang mga elemento sang 71st IB si Imelda Hayahay, 53, sadtong Oktubre 15 halin sa iya balay sa Purok 1, Star Apple, Barangay Pindasan, Mabini. Myembro si Hayahay sang Hugpong sa mga Mag-uuma sa Walog Compostela. Padayon man nga ginadahas ang iya mga kapamilya. Ang anak niya nga si Jeanyrose, maestra sang STTICLCI, pilit nga ginapasurender bilang Pulang hangaway kabaylo sang iya paghilway.

Pila ka adlaw makaligad ang pagdukot kay Hayahay, nakit-an nga patay sa iya ulumhan sa Barangay LS Sarmiento, Laak sa parehong prubinsya si Leonardo Mision, 62, katapu sang Nagkahiusang Mag-uuma ug Lumad sa Laak.

Demolisyon. Sa pagsulod sang Nobyembre, liwat nga ginsuguran ang demolisyon sang Sityo San Roque sa Quezon City.

Sa kasagsagan pa sang bagyo sadtong Oktubre 30, ginumpisahan nga bungkagon sang mga tinawo sang National Housing (NHA) ang mga balay sang halos 100 pamilya.

Una na nga nagpromisa ang NHA nga hatagan sang P30,000 danyos ang mga pamilya nga hungod nga nagdemolis sa ila balay. Pero ginbawi sang ahensya ang nasambit nga promisa kag gilayon nga ginsuguran ang pagbungkag sa mga balay.

Bahin ang duta nga ginatindugan sang Sityo San Roque sang Quezon City Central Business District, kag pila ka tuig na nga paliwat-liwat nga nagtigayon sang demolisyon sa lugar. Ang pila ka bahin sang duta nga pwersahan nga ginlaksam sa anay mga residente amo ang ginatindugan subong sang *condominium* kag *mall*. Magapadayon ang serye sang demolisyon tubtub sa ikaduha nga semana sang Disyembre para gubon ang nabilin nga 300 balay sa lugar. AB

Mga kriminal sa Sagay masaker, natumod na

MATAPOS ANG MAID-ID nga imbestigasyon, ginhingadlan sang National Democratic Front (NDF-Negros) ang pila sa mga paramilitar nga imbwelto sa pagmasaker sa siyam nga mangunguma sa Hacienda Nene, Sagay sadtong Oktubre 20. Ginkilala ni Fr. Frank Fernandez, tagapamaba sang NDF-Negros, ang mga kriminal nga sanday Vito Lotrigo, Eduardo Linugon, Rexi Robles kag isa nga nagapangalan nga Rako, anay mga myembro sang Revolutionary Proletarian Army kag subong aktibo nga mga myembro sang Special Civilian Active Auxiliary sang AFP.

Kadungan sini, ginhikayan sang BHB-Northern Negros (Roselyn Pelle Command) ang P500,000 padya para sa mga kriminal nga ginpaggwa sang mag-amay Alfredo Maranon Jr., gubernador sang Negros Occidental, Alfredo Maranon III, meyor sang Sagay City. Ang padya nga ini pakitangtawo lang para pagguwaon nga wala sila sang kahilabtan sa krimen. Ang matuod, ang mga Maranon, upod sang iban pang mga daku nga agalon nga mayduta, ang nagapadalagan sa SCAA nga nagasabwag sang teror sa Sagay City. Lakip sa mga krimen sang SCAA ang pagpatay sa mga lider-mangunguma nga sanday Ronald Manlanat kag Flora Jemola.

Tuig 2003 pa ginpaidalum sa reporma sa duta kag ginmandu sa pamilya Tolentino nga ipanagtag sa mga mangunguma ang 90-ektaryang Hacienda Nene. Sadtong 2013, nadoso sang mga mangunguma ang ila kinamatarung sa duta kag ginpaggwa sang Department of Agrarian Reform ang mandu para ipanagtag ini sa 39 pamilya nga benepisyaryo. Para malikawan ang mandu nga ini, “ginpanagtag” sang mga Tolentino ang 70 ektaryas sa ila drayber, kabulig sa balay kag iban pang “benepisyaryo”. Ginparentahan sang mga “benepisyaryo” nga ini ang duta sa iban nga agalon nga mayduta para tamnan sang tubo sa idalum sang sistemang aryendo.

Pagkatapos sang 15 tuig nga matarung nga pag-insister, nagdesisyon ang mga mangunguma diri nga magbungkalan para temporaryo nga mabuhinan ang gutom kag kabudlay sang ila pamilya. Naghingyo sila sa mga aryendador para tugutan sila nga magbungkal makaligad anihon ang nakatanum nga tubo.

Suno sa National Federation of Sugar Workers (NFSW) sa Negros, daan na nga nagatanum ang mga mangunguma sa libre nga mga duta para may pagkaon ang ila mga pamilya sa tion sang Tiempo Muerto (tion sa tunga sang anihan kag pagtanum sang tubo). Ang subong nga porma sini, ang ululupod nga pagtalauma o bungkalan ginalunsar sa isla halin pa 2009.

Sadtong Abril, gintuyo sang AFP nga himuon ini nga ilegal sa pagdeklarar nga “aktibidad” sang Bagong Hukbong Bayan ang mga bungkalan kag gin-angut pa ini sa wala-pulos nga Red October. Mabaskog nga ginkundenar sang NFSW ang mga kabutigan nga ini, upod ang pinakadaku nga kabutigan nga ang organisasyon ang may padihut sa masaker bangud “isinubo” sini ang mga mangunguma. Maathag ang katuyuan sang AFP nga itago ang mga krimen sang mga tinawo sini sa nagabalanggi kag paliwat-liwat nga mga akusasyon kag ginbalay nga mga istorya.

Samtang, ginkundenar sang BHB-Northern Negros ang isa pang kaso sang paglapas sa tawhanong kinamatarung sa isla. Maikit nga pagpang-abuso kag pagpamahug ang nadangtan sang mga residente sang Purok Hoodam, Sityo Bideo sa Barangay Codcod, San Carlos City sa kamot sang 79th IB sadtong Oktubre 22. Ginbakol sang mga suldado ang 13 residente kag pilit nga ginpaako nga mga katapu sila sang BHB. Lima sa ila gindala pa sa kampo sang 79th IB sa Bato, Sagay City. Ginransak man ang 100 nga nagao-perasyon nga suldado ang mga balay sang halos tanan nga mga residente kag ginhalughog ang ila mga gamit. AB

Militarisasyon sa Samar, ginpamatukan

HALIN OKTUBRE 30 tubtub Nobyembre 5, nagkampuhan ang 2,000 mangunguma sa plasa sang Barangay San Miguel agud ipanawagan ang pagpalayas sa militar sa ila mga komunidad sa Las Navas kag Catubig, Northern Samar.

Sa atubang sang wala untat nga pagpang-ipit, ginpakita sang mga mangunguma ang hugot nila nga paghililusa kag kahandaan nga magbato. Siling nila, sigurado nga kon magpakatig-a ang militar, indi lang mga taga-Las Navas kag Catubig kundi pati ang mga residente sa iban pang mga banwa ang magapasakup sa nagadaku kag nagalapad nga pagbato sa militarisasyon.

Halin nga magbisita si Rodrigo Duterte sa prubinsya sadtong Septyembre, gindugangan sang AFP ang daan na nga mga tropa sini sa lugar. Sadto may mga detatsment kag kampo militar na sa mga barangay sang San Miguel, Poponton kag Taylor sa Las Navas, kag sa sulod mismo sang Barangay Carawag sa Lao-ang. Nagahimo man ang AFP sang mga operasyong kombat sa ngalan sang operasyon “peace and development” sa mga barangay sang San Miguel, San Francisco, Quirino, Perez, Magsaysay, San Antonio, Imelda, Capoton, Cuenco, Avelino, Victory kag Lakandula sa Las Navas; Tubang kag Gibunawan sa Silvino Lobos; Rumbang, Lanubi kag Tangbo sa Lao-ang; kag Capacujan sa Palapag.

Sige-sige nga ginapamatukan sang mga mangunguma ang nagatigting nga militarisasyon sa ila lugar nga nakadugang sa kabudlayan kag kaglutmon nga ginabatas nila.

Sadtong Oktubre 18, mas o menos 100 katawo halin sa walo ka baryo ang nagkadto sa munisipyo sang Las Navas agud isumiter ang ila peticion para palayason ang mga suldado sa ila lugar. Samtang, may 30 mangunguma kag katapu sang Northern Samar Small Farmers’ Association (NSSFA) nga magatambong tani sa dayalogo sa tunga sang mga residente kag sang

meyor ang ginbalabagan sang mga elemento sang 20th IB. Nagpresentar man sila sang peticion kag resolusyon sa Commission on Human Rights sa Tacloban City.

Suno sa mga residente, labaw nga nagatuga sang kahadlok kag nakaapekto sa ila pangabuhian ang pagkampo sang AFP sa ila komunidad. Wala untat man ang atake kag malisyoso nga akusasyon sang militar sa mga katapu sang Katungod Sinirangang Bisayas kag NSSFA.

Samtang sadtong Nobyembre 7, gindala sang mga katapu sang 803rd IBde si Alfredo Pajanilla, upisyal sang Barangay San Francisco, Las Navas, sa ila kampo agud kuno makigsugilanon kay Maj. Gen. Raul Farnacio, ang kumander sang 8th ID. Ginabangan man sang tropa sang 20th IB ng mga delegado halin sa Northern Samar nga magatambong tani sa paghulag nga ginpatawag sang People’s Surge sa Tacloban City. Ginpahog kag ginpaandaman sang mga suldado ang ila mga drayber amo nga napilitan sila nga magbalik na lang.

Sa Bicol, okupado sang 31st IB ang indi magnubo sa siyam ka barangay sa mga banwa sang Casiguran, Gubat kag Barcelona sa prubinsya sang Sorsogon. Suno sa mga residente, nagtukod sang Barangay Defense System ang mga suldado kon sa diin pwersahan nga ginapabantay ang mga residente. Ginatipon man sang mga suldado ang mga pamatan-on agud samaran ang rebolusyonaryong kahublagan, kag ipaidalum sa interogasyon ang mga ginaakusahan nga mga nagasuporta sa BHB. Lapnagon ang pagpahubog kag pagpabulang sang mga suldado nga dugang nga ginkaakig sang mga residente.

AB

Kampanya kontra usura sa Capiz

MADINALAG-ON ANG MGA mangunguma sang mais sa Capiz nga ipanubo sang katunga ang ginbayaran nila nga interes sa pautang sang mga komersyante-usurero. Bunga sang serye sang mga pulong-dayalogo kag negosasyon nga gintigayon sang mga mangunguma sa mga banwa sang Cuartero, Maayon kag Tapaz sa mga komersyante, ginpir-mahan sadtong Oktubre ang isa ka kasugtanan sa tunga sang mga tiglawas sang mga mangunguma kag mga komersyante.

Nakasaad sa kasugtanan nga magabayad na lang ang mga mangunguma sang 10% halin 20% ang interes sa pautang ukon halin P5,000 pakadto P2,500 kada bulan sa apatka-bulan nga siklo sang pagtanum para sa ginabaligya nga binhi, pestisidyo kag pamatay sa hilamon halin sa mga komersyante-usurero.

Dugang diri, obligado ang komersyante nga sundon ang gintalana kag nagaluntad nga presyo sang mais sa lokal nga merkado kag ipanubo ang sukot sa resiko. Obligado nga maghatag sang upisyal nga resibo ang komersyante kon nabayaran na sang mangunguma ang iya utang. Agud malikawan ang pagdinaya sa pagbakal, nakasugtan nga kada bulan igasanto sang mga komersyante ang ila mga kilohan. Sa pihak nga bahin, indi na obligado nga magbayad sang interes sa utang ang mangunguma kon nahalitan sang kalamidad ang iya ulumhan.

Bangud sa pang-umpisa nga kadalagan nga ini, nagpromisa ang mga mangunguma nga labi pang isulong ang ila kampanya batuk sa iban pang mapanghimulos nga pag-sulundan sang mga komersyante pareho sang sobra-sobra nga pagpapresyo sa mga farm inputs.

Ginpamunuan ang kampanya kontra usura sang Pamanggas sang mga Mangunguma sa Panay kag Guimaras kag Kahublagan sang mga Mangunguma kag Mamumugon sa Uma sa Capiz.

15,000 nagprotesta batuk sa layi militar

Masobra 15,000 ang nagmartsa sa bilog nga Mindanao sadtong Oktubre 23 dala ang panawagan nga tapuson na ang Martial Law kag pukanon ang rehimeng Duterte. Gintawag nila ang protesta bilang Mindanao Day of Action against Martial Law. Ginhiwat ang mga protesta sa Davao City, Cagayan de Oro, Butuan kag General Santos.

Sa Cagayan de Oro, masobra 5,000 ang nagpasakup halin sa mga demokratikong sektor kag relihiyoso. Bitbit ang *effigy* ni Duterte nga sakay sa tangke de gera, nagmartsa sila padulong sa Divisoria.

Masobra 5,000 man ang nagtambong sa Butuan City. Naghimo ang mga grupo sang *effigy* ni Duterte nga sakay sang tren bilang paglaragway sang layi nga TRAIN sang iya rehimen kag ang pagpaantus sini sa pumuluyo. Sa paghingapos sang programa, gindugmok sang mga Lumad kag mangunguma ang *effigy* bilang simbolo sang ila kaakig kag pagpamatuk sa iya mga polisiya.

Madinalag-on man nga nakatambong ang 600 mamumugon sa uma halin sa Compostela Valley sa pihak sang mga tsekpoynt sang gintukod sang AFP para pabudlayan sila. Nag-upod sila sa 3,000 pumuluyo nga nagmartsa halin sa Davao City

Hall padulong Freedom Park. Ara sa unahan sang protesta ang mga mamumugon pangkultura nga nagsuk-sok sang mga bayo nga daw duguon agud ilaragway ang pasismo sang rehimen. Nangin madinalag-on ang paghulag sa pihak sang pagpalapta sang malisyoso nga atake kag red-tagging sang anak ni Duterte kag meyor sang Davao nga si Sara sa *social media* kag kalakasan sang mga elemento sang Task Force Davao kag PNP-Davao.

Nakalunsar man sang paghulag ang nagkalainlain nga sektor sa General Santos City agud kundehon kag ipanawagan nga untaton na ang militarisasyon sa ila mga komunidad. Ang pila sa mga nagprotesta naghaling sa Lake Sebu, South Cotabato kon sa diin walo ka Dulangan-Manobo ang ginpatay sang pwersa sang estado sadtong 2017. AB

Protest caravan

NAGTIGAYON SANG “protest caravan” sadtong Oktubre 30 sa pagpanguna sang Kilusang Mayo Uno ang nagkalainlain nga progresibong grupo kadungan sang pagbista sa kaso sang ginatawag “Sta. Cruz 5” nga gindakup sadtong Oktubre 15. Ang lima amo sanday National Democratic Front of the Philippines (NDFP) consultant Adelberto “Adel” Silva, Hedda Calderon, Ireneo Atadero, Ediciel Legazpi kag Julio Lusania.

Ginkundenar sang mga grupo ang pag-aresto sa lima kag ginpanawagan ang ila gilayon nga paghilway. Siling nila, himu-himolang ang kaso nga ginpasaka batuk sa lima, partikular ang “illegal possession of firearms and explosives” bangud gintanum lang ini sang mga operatiba sang militar kag pulis ang mga pusil kag granada sa salakyan nanday Silva sang dakpon sila.

Rali sang mga paramilitar, ginkundenar

GINKUNDENAR SANG nagkalainlain nga grupo ang paglunsar sang rali sa University of the Philippines (UP)-Diliman sang masupog nga mga lider sang mga grupong paramilitar sadtong Oktubre 29. Lakip sa mga ini ang mga lider sang Magahat-Bagani nga imbwelto sa masaker sa pinuno sang Alternative Learning Center for Agricultural and Livelihood Development (Alcadev) nga si Emerito Samarca, kag mga lider sang Lumad nga sanday Daniel Campos kag Aurelio Sinzo sadtong 2015.

Nagkadto ang mga paramilitar sa UP agud isaysay nga kuno mga katapu sang Bagong Hukbong Bayan ang nagapamatay kag nagasabwag sang kakugmant sa mga komunidad sang Lumad.

Suno sa UP Diliman University Student Council (USC), “red-tagging” ang ginahimo sang grupo nga ginpamunuan ni Mocha Uson, anay upisyal sa komunikasyon sang rehimeng Duterte. Siling sang mga estudyante, ginabutang sa katalagman nanday Uson ang iban pang organisasyong Lumad. Ginkundenar man sang USC ang padayon nga pagsuporta ni Uson sa nagapostura nga diktador nga si Rodrigo Duterte, nga padayon nga nagadingot sa kinamatarung sa dutang aneutral sang mga Lumad.

Naglunsar sang kontra-protesta ang mga grupo sa pagpanguna sang Anakbayan kag League of Filipino Students sa unibersidad sadtong adlaw man nga ina agud kontrahon ang mga akusasyon sang grupo ni Uson.

‘Die-in-protest’

SADTONG OKTUBRE 25, naghimo man sang “die-in-protest” sa atubang ang Iglesia Filipina Independiente National Cathedral sa Taft Avenue, Manila bilang pagkundenar sa indi magnubo sa 13 masaker na nalista na sa idalum sang rehimeng Duterte. Sa pagpanguna sang Bagong Alyansang Makabayan-Metro Manila, nagsindi sang mga kandila ang mga progresibong grupo kag naghigda sa karsada agud ipakita ang lapnagon nga pagpamatay sa idalum sang rehimen.

Sa pagpanguna sang Bagong Alyansang Makabayan-Metro Manila, nagsindi sang mga kandila ang mga progresibong grupo kag naghigda sa karsada agud ipakita ang lapnagon nga pagpamatay sa idalum sang rehimen.

Ang hilikuton pangkultura sa rebolusyonaryong base

Ginsug-alaw sang duha ka milisya ang mga kaupod nga nagbisita sa isa ka prenteng gerilya sang Bicol sining Oktubre. Masinadyahon nila nga ginkamusta ang mga nag-abot. Makalipas ang pila ka minutos nga paglakat, ginsug-alaw sila sang hugot nga mga pagkamusta sang kumander sang platon sang Bagong Hukbong Bayan.

Si Ka Leon, ang isa sa mga nagsug-alaw, kag ang kumander sang platon nga si Ka Bager lunsay daan nga myembro sang grupo pangkultura sa Barangay Lemon. Gintukod sang mga kaupod ang nasambit nga grupo 15 tuig na ang nagtaliwan.

Pagkatapos ang masobra isa ka dekada, nangin maayo na nga pwersa sang rebolusyon ang libu-libo nga pamatan-on kag mga may edad na nga napanday sa rebolusyonaryong hilikuton pangkultura sa baryo kag mga kaiping sini.

Bandang 2002, nagdeploy sang tim ang nagapamuno nga komite sang Partido sa lugar agud magtukod sang mga grupo pangkultura sa mga baryo. Nakasimpon sa BHB ang tim nga ini kag kadungan sa matag-adlaw nga buluhaton sang hukbo. Sang panahon nga ina, bag-o nga tukod pa lang ang Pambansang Katiipunan ng mga Magbubukid (PKM) sa baryo. Nag-umpisa pa lang maglarga ang kampanya para mapanubo ang porsyento nga ginakaltas sang mga kumprador sa produkto sang mga manugniyog.

Nakatiempo sa mga aktibidad nga ini ang pagtukod sang grupong pangkultura. Ang pyesa nga una nila nga ginpraktis hungod nga gindihon para sa kampanya. Ginbayluhan sang progresibong liriko ang isa ka bantog nga kanta sadto kag ginahatag sang nagakaigo nga saot. Say-say sang isa sa mga organisador nga si Ka Jabi, “ang pagpresentar sang grupong pangkultura para sa aktibidad kaangut sa kampanya indi lang para lingawon ang mga tawo kon sila kapoy na, kundi para ipresentar ang literatura sa pumuluyo.”

Ini man ang rason kon ngaa nangin mahapos para sa mga organi-

sador nga mapasakup ang una nga mga myembro. Kadam-an sa mga bata kag pamatan-on anak sang mga katapu sang PKM ang gin-imbilihan para tukuron ang grupo. Nasakup sang otso tubtub dise-otso ang kinaandan nga edad sang mga myembro. Maluwas sa huyog sang mga pamatan-on ang pagkanta kag pagsaot, naintindihan man nila ang ginapakigbato sang ila mga kasimaryo kag mga kaingod nga barangay.

Kadungan sang kadalag-an sa paghimakas sang mga manugniyog sa ining klaster sang mga baryo ang paglab-ot sang grupo sa mga residente sa iban pang lugar. Wala madugayi naimbitar sila nga magpresentar sa mga pista kag eskwelahan. Pila ka kahigayunan man nga ginimbitar sila agud magtokar kag magkanta sa radyo. Syempre, sa mga akiibidad sa sulod sang sonang gerilya, permi nga may presentasyon ang mga grupo.

Gin-athag ni Ka Jabi nga indi limitado sa pagtokar, pagkanta kag pagsaot ang hilikuton sang grupo. “Gintukod sila bilang isa ka tsapter sang Kabataang Makabayan. Ang mga pagtilipon indi lang para magpraktis, kundi para man magtuon sa PADEPA (Pambansa Demokratikong Paaralan), magplano kag iban pa.” Lakip sa pangunahon nilang nga ginatun-an amo ang oryentasyon sa rebolusyonaryong hilikuton pangkultura, kag sa mga si-

nulatan nanday Mao kag Sison bahin sa kultura. Kon sa pag-organisa naman, ang mga bata man ang nagaboluntir sa pag-imbitar sang mga kasimaryo, kaklase kag kakilala sa kalapit nga mga barangay.

Sang gintukod ang grupo, duha sa myembro sini mga katapu ang sanga sang Partido sa lokalidad, gani nasundan kag naubayan ang grupo. Sini lang nga nagligad nga pila ka tuig, ginpasa na sa Komiteng Seksyon ang pag-ubay sa ila. Nagabulig man sa pag-administrar ang daan nga myembro. Bisan malayo ang yunit sang hukbo kag mga organisador, nahimo na sang grupo nga makaensayo sang kaugalingon. Sa pagligad sang panahon, kag sa mga ginalunsar nga workshop, naarmasan man sila sang ikasarang maghimo sang matinugahon nga hulag para sa pyesa nga igapresentar.

Naglab-ot sa napulo ang mga grupo pangkultura nga natukod sa sakup sang prenteng gerilya. Kadam-an sa mga narekrut sa mga ini nga pamatan-on, pero may ara man nga grupo pangkultura sang mga nanay kag iba pang may edad. Say-say ni Ka Jabi, sining ulihi nagimprenta sila sang mga t-shirt sang grupo sa klaster sang Barangay Lemon, naglab-ot sa masobra isa ka gatos ang naisip na sa subong kag daan nga mga myembro.

Ang iban sa mga grupo naga-palapit mismo sa mga organisador kag nagapabulig nga matukod ang

ila grupo. Sa iban pang banwa nga ginadeployan sang mga organisador, nangin epektibo ang tokar kag pagkanta. Nahibal-an sang masa kon para kay sin-o ang ambahanon sang mga kaupod. Pagkatapos sini, tala-kayon dayon.” Bangud sa huyog sang masang mangunguma sa mga kantahan, ginaharana sila sang mga kaupod sang rebolusyonaryong mga ambahanon.

Kis-a, nagboluntaryo ang isa ka iloy nga myembro sang *choir* sa lokal nga parokya na i-areglo ang mga magakanta sang grupo nga ginapasakupan sang iya anak. Nawili gid sa paghanduraw si Ka Jabi, “nakibot na lang kami sang ginkanta nila ang Internationale na may lain-lain na nga tingog!” Sa baryo nga ginatumod ni Ka Jabi, siyam nga myembro sang grupo ang dululungan nga nag-entra sa hukbong bayan.

Indi na maisip sa tudlo ang mga naghaling sa mga grupong pangkultura nga nagpultaym sa BHB. Kon indi man nag-hukbo nangin aktibo sila sang mga sanga sang Partido sa lokalidad. Sanday Ka Leon kag Ka Bager kalakip sa ikaduha nga bats sang grupong pangkultura sa ila baryo. Ang isa sa nauna nga myembro, si Ka Raul, subong kadre sang Komiteng Seksyon kag katapu sang lokal nga yunit gerilya. Aktibo man sa organisasyong masa ang iban pang kauturan ni Ka Bager nga ka-bats man niya sa grupo.

Paano nagadulot sa ila ang mataas nga diwa nga rebolusyonaryo? “Pamaagi sang pagpaminsar, panindugan kag pagtrabaho ang ginabago sang rebolusyonaryong kultura,” siling ni Ka Jabi. “Sa madugay nga panahon nga nagluntad sang mga grupong pangkultura, natudluan nga mag-analisa ang mga myembro. Bisan sa simple nga paglantaw sang telebisyon kag pagpamati sa radyo, bal-an sang mga bata kon ano ang matuod-tuod kag indi, ang husto kag sayup. Pati sa sulod sang pamilya kag sa baryo husto nga ginaatubang sang mga myembro ang mga problema, halimbawa sa pagsaway sa ginikanan nga may bisyo, ukon gani

pagpaathag sa kapareho nga pamatan-on sa baryo nga may sayup nga paglantaw sa grupo.”

Daku nga paktor man sa pagpanday sa rebolusyonaryoong tinidig sang grupo ang pirme nga integrasyon sa hukbong bayan. Saksi sila sa mga kinaiya kag hilikuton sang BHB, nga nakaengganyo sa ila nga mag-entra paglab-ot sang husto nga edad.

Bangud indi malikawan ang kis-a pagka-huyog sa kanta nga burges, muklat ang mga myembro sang grupo nga magpatokar sang mga rebolusyonaryo kag progresibong kalantahan, labi na kon mag-ululupod sila sa mga ensayo. Daku nga bulig man ang pagpresentar agud bungkagon ang pagkamahuluy-on sang masang mangunguma. Bangud sa mga presentasyon, halin pagkabata nahanas ang mga myembro sa madamu nga tawo. Puhunan man nila ini sa pag-abaga nila sang nagapadaku ngfa mga katungdanan sa rebolusyon, halimbawa sa paghatag sang pagtuon, pagkumpronta sa agalon nga mayduta, pagkumand sa hukbo kag iban pa.

Lakip man sa programa sang komite sang Partido amo ang paglunsar sang mga painedis-indis sa isports. Sa nagtaliwan nga mga tuig, pila ka torneyo na sang basketbol ang ginlunsar sa duha ka magkainngod nga klaster sang mga baryo. May panahon pati ang mga pamatan-on sa pihak nga prenteng gerilya nagaday-o pa kag nakighampang.

Hangkat subong kanday Ka Jabi, luwas pa sa pagsustiner sa mga grupo, amo ang pagpataas sang porma sang mga presentasyon. Namutikan niya nga sa bag-o nga bats, kon nagasinultero na kag sinultera ang mga myembro nahuya na magpresentar. Para sa mga organisador, kinahanglan isanto ang pyesa pati sa mga nagapresentar, kag indi lang sa mga nagalantaw. Amo ngani nga may samu nga musikang rap, saot nga hip-hop kag iban pang kontemporaryo nga elemento ang ila mga pyesa, pareho sang nanamian subong sang mga pamatan-on nga *spoken word* o tula nga naratibo. Kinahanglan man sang mga tipo sang presentasyon nga nagapabilin nga patok sa masa, pareho sang mga konsyerto kag mga iskit o malip-ot nga drama nga mahimo ipresentar sa diin man.

Labi nga magasulong ang hilikuton pangkultura sa prenteng gerilya, labi pa nga nakatalana nga sumahon ang manggaranon nga inagihan sang mga grupo. Sa klaster pa lang nga ginapasakupan sang Barangay Lemon, indi magnubo sa 40 ang subong nga numero sang myembro. Mas madamu pa ang gusto magpasakup sa mga grupo, suno kay Ka Jabi. Ang mga grupo pangkultura nga ini nagapabilin nga bubon sang mga pareho nanday Ka Raul, Ka Bager, Ka Leon kag ang libu-libo nga katapu nga napanday sa rebolusyonaryong kultura sa kaumhan. AB

Pagpanday sang Partido sa Peryo

50 Ang artikulo nga ini amot sang mga myembro sang Partido sa rehiyon sang NCR sa serye sang Ang Bayan (AB) bahin sa mga tampok nga inagihan sa pagtukod sang mga sanga sang Partido sa nagkalainlain nga patag sang rebolusyonaryong hilikuton. Nagapanawagan ang editoryal istap sang AB sa iban pang komite sang Partido nga mag-amot sa serye nga ini paagi sang pagsumiter sang inyo tampok nga mga istorya.

Dose ka tuig na si Gema sa Peryo, isa ka kilala nga pabrika sang pagkaon sa Metro Manila, sang pahalininon siya sa trabaho upod sang iban pang mamumugon bangud sa ila pagpamilit sa matarung nga sweldo kag tegularisasyon.

May masobra 500 mamumugon sa pabrika nga ginatudlan nanday Gem. Kadam-an sa ila kontraktwal nga mga mamumugon kag pareho nagabaton sang mas manubo pa sa minimum nga sweldo. Wala man sila ginahatagan sang anuman nga benepisyo—walang sang 13th month pay, wala sang holiday pay, wala sang service incentive pay, wala sang Phil-Health, PAG-IBIG kag SSS. Pati may oras para makakaon sa tunga sang 12-14 oras nila nga trabaho wala.

Luwas pa sa sweldo kag benepisyo nga wala nila naagum, peligroso man ang ila kahimtangan sa pagtrabaho. Pareho sang ibang pabrika nga nagakinot, wala sila sang kagamitan pangkaluwasan, adlaw-adlaw pa sila nga nakahanggup sang makahililo nga kemikal nga ginagamit para makahimo sang ila produkto. Kon may naaksidente o nagbalatian ginatago ini sang maneydsment kag wala man ginapabulong ang mga mamumugon.

Ang ila kahimtangan daw gintambi-tambi nga likum sang maneydsment. Pero sang ulihi nabuyagyag man ang sayup nga pagpadalagan sang tag-iya kag mga tagadumala sang pabrika. Sang maghimo sila sang tikang para ibuyagyag ang ila kahimtangan, ginsuspendir sila sang maneydsment kag ginakusaran nga ginasabotahe ang operasyon sang pabrika.

Waay sapayan nga may unyon sa ila pabrika, mahuyaon ini sa di-

makatawong pagtrato sang kumpanya sa iya mamumugon. Labaw pa, kahimbon kag ginabaligya sang mga nagatindog nga lider-nyon ang ila mga pagbato. Naglala pa ang pagpanghimulos sang kumpanya. Sa katung-anan sang tuig, madamu nga mamumugon ang iligal nga ginpahalain. Naduso ang mga mamumugon na isahon ang ila kubay kag ilunsar ang protesta. Sang ulihi, gintukod nila ang likom nga rebolusyonaryo nga organisasyon para labi pang pabaskugon ang ila pagbato.

Sulog sang pagbato

Sa pagsugod sang ila pagbato, may pila na ka mamumugon nga namuklat kag nalab-ot sang rebolusyonaryong pwersa. Maukod nila nga gintun-an ang ila kahimtangan batuk sa kita sang kapitalista. Halin diri, namuklat sila sa mataas nga tantos sang pagpanghimulos sang ila ginaalagaran nga kapitalista.

Labing nangin makatarungan ang ila pagbaton para sa dugang nga sweldo kag regularisasyon. Sandig sa ila mga pagtuon, naglabot sa 40% sang bulanan nga sweldo ang antad sa tunga sang mga regular kag kontraktwal nga mamumugon. Dugang nga kita sa kapitalista ang 60% nga dapat makadto sa mga kontraktwal. Nabatyagan gid sang mga mamumugon ang kakulangan nga ini labi na sa atubang sang na-

gatinaas nga presyo sang balaklon kag sukot sa serbisyo.

Madali makumparar sang mga mamumugon ang daku nga kita sang pabrika sa ikasarang sini nga magbayad sang mga personahe nga may pinakamahal nga bayad sa anunsyo kag endorsement. “Maayo pa sa mga artista kag mga sikat nga tawo, makabayad sila, pero sa mga mamumugon nga nagatuga sang produkto nila, tuman ka kuripot sang maneydsment,” siling ni Gem.

Sa proseso sang ila paghimakas, gin-atubang sang mga mamumugon ang mga ligal nga proseso agud ikampanya ang pagpaayo sang kahimtangan sa pagtrabaho. Maathag sa mga sanga sang Partido paagi sa iya mga pulong nga ang ligal nga aspeto sang paghimakas komplementaryo lang sa paghimakas sa karsada gani mas ginpapagsik nila ang nagkalainlain nga porma sang protesta.

Dala ang mga leksyon halin sa rebolusyonaryo nga kahublagang pagtrabaho, ginpakig-away nila ang ila mga kinamatarung kag muklat nga gingamit ang tanan nga kahigayunan indi lang para makaganansya sa trabaho kag maangkon ang ila mga panawagan, kundi agud

Diin nagkadto ang pondo sa paniktik sang rehimen?

Base sa nakaguwa lang nga tuigan nga report para sa 2017 sang Commission on Audit (COA) sang reaksyunaryong gubyerno, lampas doble ang gin-daku sang pondo nga nakatigana sa “confidential, intelligence, and extraordinary and miscellaneous expenses” sadtong 2017, kumparar sadtong 2016.

Ginatawag man nga “*black budget*” ang pondo nga ini bangud bisan kwarta ini sang pumuluyo, indi obligado nga magsumiter sang report sang ginagastuhan ang mga upisina kag ahensya nga naggamit sini.

Suno sa nasambit nga report,

naghabok padulong sa P8.98 bilyon sa 2017, halin sa P4.44 bilyon sadtong 2016—ukon 101.78% nga pagtaas as—ang nagamit nga pondo para sa “confidential and intelligence expenses”.

Halos tatlo kaapat (3/4) sang

pondo nga ini ginagasto sang tatlo ka pangunahon nga institusyon sa reaksyunaryong gubyerno—ang Office of the President (OP), nga naggasto sang P2.515 bilyon; ang Department of National Defense (DND), nga naggasto sang P2.22 bilyon; kag ang Kongreso, nga naggasto sang P1.797 bilyon.

Sa papel, ginagamit para sa mga operasyon sa pagpaniktik pero

agresibong makapalapad.

Yabi ang pagtigayon nila sang piket. Halin sa pila ka katapu, nagdaku sang sobra 350% ang ila katapuan sa tion sang ila paghimakas.

Sa panahon sang ila kampanya, nakaagi sila sang kalakasan, intimidasyon, sarbeylans, kag pagpamahug ang mga mamumugon halin sa maneydsment kag kapulisan. Pila ka beses man nga naghana sang mapintas nga pagbungkag ang mga gwardya. Ini ang hugot nga nagpanday sang ila panindugan sa pulitika. Bal-an nila nga kadungan sang pagpakigbato nila sa kapitalista, ginabatuan man nila ang mga layi kag polisiya sang reaksyunaryong estado.

Pagkamuklat sa rebolusyonaryong pag-away

Para kay Gem, magagmay nga sakripisyo lang ang pagpahalin sa iya sa trabaho para sa mas daku nga kadalagan sa gusto maagum sang mga mamumugon kag pumuluyo. Halin sadtong adlaw nga siya kag iban pa niya nga kaupod iligal nga ginpahalin, ginbuhos na niya ang bilog nga panahon sa pagpukaw kag pagpaathag bahin sa rebolusyon.

Indi isahanon si Gem. Sa kamatuoran, 30% sang mga mamumugon sang Peryo lubos-panahon na nga nagahulag subong.

Natukod ang asosasyon sang mga mamumugon sadtong unang kwarto sang 2018 bilang resulta sang hilikuton ekspansyon sang seksyon sang mga mamumugon sa

kaiping nga pabrika. Kadungan sang malaparan nga panawagan para sa regularisasyon, madasig nga nakapalapad kag nakakasa sang mga kampanya ang mga mamumugon. Sa panahon nga ini may pang-umpisa nga rekrutment sa Partido.

Wala sapayan bag-o pa lang ang sanga sang Partido sa pabrika, aktibo ang mga unang katapu nga ginrekomendar sang mga bag-o nga katapu. Sila ang nagatipon sang mga target para i-rekrut kag nagsiguro nga mapatapos sang mga pagtuon.

Labi nga nakita sang mga mamumugon ang kahustuhan sang ila paghimakas bangud sa liwat nga pag-abante sang ila kahublagang kampuhan sa direksyon sang pangrehiyon nga organo sang Partido. Nakilala kag nakaupod nila ang iban pang mga mamumugon sa ibang unyon nga may pareho nga kahimtangan nila.

Uyat ang mga leksyon sang pagtadlong kag personal nga inagihan sa kabudlay nga ginaantus sang mga mamumugon, madasig nila nga ginpatapos ang mga pareho nga mamumugon sang basehang kurso kag iban pang yabi nga pagtulunan. Para sa ila, nagaserbi nga iwag ang mga leksyon nga nagmuklat sa ila sa kamatuoran.

Bangud malapit lang sa ila mga balay, pila ka beses man nga aktibong nagapasakup ang mga bag-o nga panday nga rebolusyonaryong mamumugon sa away sang iban

pang katapu nila nga sektor sa mga kaiping nga pabrika. Nag-upod man sila sa mga demonstrasyon sa sentrong syudad.

Halin sa pagkatukod sang sanga sang Partido sa pabrika nga ini, nakapalapad sila sa iban pang kapalit nga pabrika. Isa na ini sa pangunahon nga katungdanan subong ni Gem.

“Malipayon ako kag positibo gid ang pagkilala sa akon sa Partido. Nagakanugon ako sa nagligad nga mga tuig nga wala ko gilayon nakilala ang organisasyon, pero nagapati ako nga kinahanglan magrebolusyon sang mga mamumugon para mapamunuan ang pagpasulong sang katilingban para sa mga ginaulipon,” sambit ni Gem.

Sa subong, maid-id na nga ginaplanuhan sang mga mamumugon kon paano pa mapadasig kag himuson nga episyente ang pagpataas sa ila paghangup sa ideolohiya, bangud bal-an nila ang pagtuon sa teorya yabi kag katuwang sang mabaskog kag madinalag-on nga praktika.

Maathag sa mga mamumugon ang kakinahanglanon para lubos nga maghugot ang ila paghakos sa husto nga pag-analisa sa tanan nga aspeto sang katilingban. Sa kamatuoran, halos adlaw-adlaw sila nga nagatalakayan bahin sa pagpangulipon sang estado sa mga mamumugon kag permi sila nga nagapangita sang pamaagi kon paano masapraktika ang ila mga natun-an. **AB**

laban pa diri, nagaserbi ini nga personal nga pondo sang presidente kag mga upisyal militar para sa anuman nga gusto nila nga pagagastuhan.

Nagahabok nga sikreto. Base sa datos halin sa Department of Budget and Management, sa kabilugan, halin 2016-2018, nakagamit na sang P16.45 bilyon si Duterte para sa pondo nga likum kag paniktik. Ini sobra 92% mas daku kong ikumparar sa P8.56 bilyon nga kabilugan nga gasto sang rehimeng Aquino halin 2010-2015.

Subong nga 2018, naglab-ot na sa P8.08 bilyon ang kabilugan nga badyet para sa paniktik, masobra apat ka beses nga mas daku kon ikumparar sa P1.58 bilyon nga ginsimpon nga pondo para diri halin 2016. Sa 2019, magalab-ot man sa P6.28 bilyon ang tigana nga pondo para diri.

Pinadaku ang *black budget* sang Office of the President. Sang umpisa sang rehimeng Duterte sadtong 2016, may ara nga P500 milyon nga *black budget*. Sining 2018, naghabok ini padulong P2.5 bilyon. Direkta sa presidente ang pag-aprubar sang gamit sang pondo. Ang presidente man lang ang nagabaton sang report bahin sa paggamit sini.

Bangud sa tuman nga sikreto nga kinaiya sang nasambit nga pondo, bukas katama ang multi-bilyon nga badyet nga ini sa abuso. Sa kamatuoran, isa sa mga kaso nga ginapangita sang daan nga pangulo kag subong House Speaker Gloria Arroyo ang pagpatuyang sa P325 milyong *black budget* sa idalum sang Philippine Charity Sweepstakes Office sa ulihi nga tatlo ka tuig sang iya pag-alagad.

Madamu man nga report ang nagapakita nga sa tago nga bahin nga ini sang badyet sang rehimen ginakuha sang mga “troll” sa inter-

net kag mga tinawo sini nga nagahimo sang “fake news”.

Sa isa ka report nga ginpaggwa sang Oxford Internet Institute, nagaguwa nga may 400-500 tinawo ang rehimeng Duterte nga lubos panahon nagahimo sang mga pekeng *social media account* kag nagamanupaktura sang *fake news*, kag ang sarisari nga kontrata nga ila nakuha sa reaksyunaryog guberno nagakantidad sang indi magnubo sa P10.5 milyon kada kontrata. Madamu nga eksperto ang nagasiling sa *black budget* ginakuha ang pondo nga ini.

Kla\$ipikado. Ang paggamit—kag ang pag-angkon—sang *black budget* isa ka impluwensya nga direkta maikabit sa imperyalistang US. Diri, permi nga ginadebatihan ang pagtigana sang binilyon nga pondo nga likum ang paggagamitan.

Lakip sa mga kilala nga ginagamitan sang *black budget* sang US ang pang-espiya kag iban pang mga aktibidad sini batuk sa ibang mga pungsod, ang paghimo sang mga bag-ong armas kag bomba, kag subong— ang ginatawag nga “astroturfing” o pagpondo sa mga “troll account” sa social media kag iban pang pamaagi para kontrolon ang upinyon publiko, nga kabahin sa ginatawag nila nga “offensive cyberoperations”. Sa kamatuoran, ginapalapanag sang US ang amo nga cyberoperations sa paagi sang paghanas sa mga eksperto sa idalum sang mga paghanas militar sini sa mga malakolonya pareho sang Piliipinas. Ang *black budget* man ang ginahalalan sang pondo para sa pagdebelopar sang nagkalainlain nga porma sang tortyur nga ginapalapanag sang US.

Kriminalidad sang mga pulis batuk sa kababainhan, nagalala pa gid

SA IDALUM SANG rehimeng Duterte, palala nga palala ang mga krimen sang mga pulis kontra sa pumuluyo, partikular sa kababainhan. Labi nga nagbaskog ang buot sang mga ini nga maghimulos kag magpigog dulot sang hayag nga pagkangilad ni Rodrigo Duterte sa sektor.

Sa isa ka pagtuon sang Center for Women’s Resources (CWR) sadtong Oktubre, naglab-ot na sa 56 pulis ang imbuelto sa 33 kaso sang pagpanghimulos sa kababainhan kag bata halin makapungko si Duterte. Katunga sini mga kaso sang pagpanglugos, samtang 13 mga krimen nga ginhimo sa kumpas sang “gera kontra-droga”. Labing ulihi diri ang nabuyagyag nga pagpanglugos sang isa ka pulis sa 15-anyos nga anak sang mga ginasuspetsahan nga nagagamit sang droga. Isa man ka 11-anyos nga bata nga babaye ang ginlugos sang apat ka pulis samtang nagalunsar sang kontra-droga nga operasyon. Wala sang pili nga nagapang-abuso ang mga pulis, suno pa sa CWR, bangud pat-ud nga indi sila masilutan. Sa kamatuoran, sa mga kaso nga ini, isa pa lang ang gin-aksyunan sang estado. Mayorya sa mga reklamo ginabasura o wala na ginasundan ang ginpasaka nga kaso.

Direkta nga responsable si Duterte sa mga krimen nga ini. Sa iya mismo nga atubang iya ginaengganyo ang mga pulis, amo man ang mga suldado, indi lang para lapakan ang mga kinamatarung sang pumuluyo, kundi patyon sila. Pila ka beses niya nga ginpanawagan ang pagpatay sa mga ginaakusahan nga nagagamit kag nagabaligya sang droga kag magtanum sang ebidensya kontra sa ila. Ginahatag ni Duterte ang iya proteksyon sa mga pulis kag suldado, lakip ang mga nagapanglugos kag manugpatay sang bata. Pila ka beses nga ginpadyaan pa niya ang mga ini sang kwarta kag pusion.